Number of books and chapters in edited volumes/books published and papers published in national/ international conference proceedings by faculties

2017-18

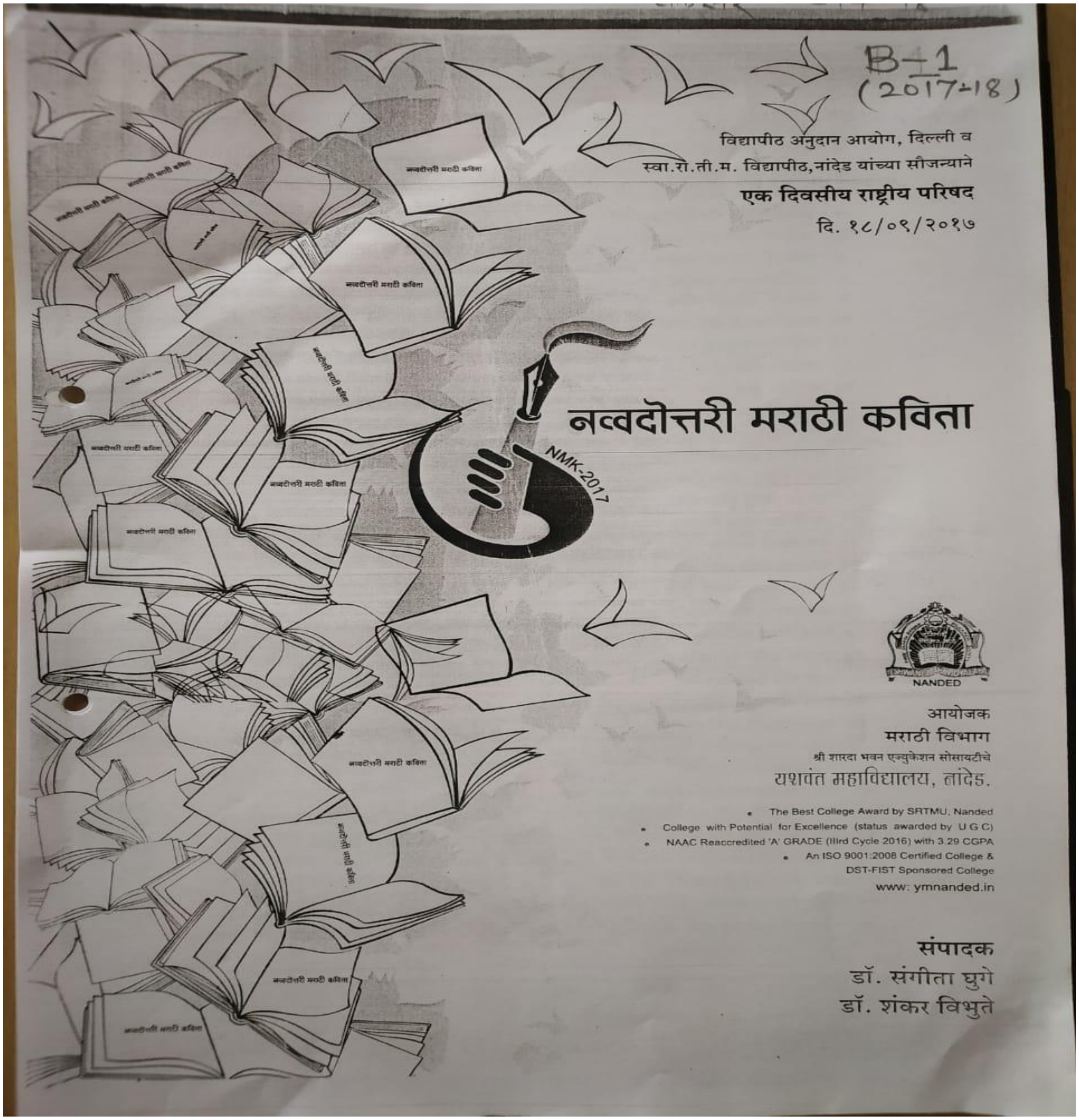

B-2

अनुक्रमणिका

१. बीज भाषण: नव्वदोत्तरी मराठी कविता : कवी आणि कवितेची ऊर्जास्थळे –डॉ. किशोर सानप ०९
२.. १९९० नंतरच्या मराठी कवितेतील सांविधानिक जाणिवा –प्रा.डॉ. आनंद गो. इंजेगावकर १७
३. भारतीय स्त्रीवादाचे तत्त्वज्ञान सांगणारी नव्वदोत्तरी विद्रोही कविता : शिरःस्नाता– डॉ.मारोती कसाब २३
४. १९९० नंतरची लक्षवेधी ग्रामीण कविता– प्रा. डॉ. बाबूराव खंदारे २८
५. आंबेडकरी कवितेतील कृषिनिष्ठ जाणिवा– डॉ. अशोक रा. इंगळे ३४
६. नव्वदोत्तरी मराठी ग्रामीण कवितेतील वास्तव– प्रा. डॉ. गणेश क. टाले ४०
७. नव्वदोत्तरी आंबेडकरी नवकविता– प्रा. डॉ. संतोष हंकारे ४६
८. जागतिकीकरणाचा नव्वदोत्तरी ग्रामीण कवितेवरील प्रभाव– डॉ. आनंद भंडारे ५१
९. नव्वदोत्तरी आदिवासी कविता – डॉ.वैजनाथ अनमुलवाड ५४
१०. शोषणाविरुद्ध बंड आणि परिवर्तनाच्या जाणिवेची ग्रामीण कविता – डॉ. माधव जाधव ५९
११. जागतिकीकरणानंतरची बदलती मराठी कविता – प्रा. रामदिनेवार गोविंद शंकरराव ६४
१२. नव्वदोत्तरी मराठी कविता – प्रा. डॉ. चंद्रसेन आवारे ६८
१३. नव्वदोत्तरी मराठी दलित कवितेचा नवा आविष्कार : टाचाटिभा – प्रा.डॉ.संजय बन्सीधरराव कसाब ७२
१४. मराठी कवितेतील महानगरीय संवेदनांचे अविष्करण – प्रा. डॉ. दादाराव गुंडरे ७८
१५. माणूसद्रोही व वर्तन–निष्ठाद्रोही वास्तवाचं आक्रंदन करणारी आंबेडकरवादी कविता : 'युद्ध अटळ आहे' – प्रा.डॉ.भारत कचरे ८३
१६. नव्वदोत्तरी आदिवासी कवितेतील भूक आणि भाकर – प्रा.डॉ.राजेश धनजकर ८८
१७. मराठी कविता : विशेष संदर्भ 'आता क्रांती दूर नाही' – प्रा. डॉ. डिगोळे बी.व्ही. ९४
१८. १९९० नंतरची दलित कविता : जागतिकीकरणाचा प्रभाव – प्रा. सूर्यवंशी संगीता ९९
१९. जागतिकीकरणाच्या विळख्यात सापडलेल्या नव्वदोत्तरी मराठी कवितेतील 'निषेध–सुरांचे' मनोविश्लेषण – प्रा. डॉ. प्रदीप राऊत १०४
२०. कृषिजीवनाचे कलात्मक चित्रण– 'धग असतेच आसपास' – डॉ.नानासाहेब सूर्यवंशी १०७
२१. नव्वदोत्तरी मराठी ग्रामीण कवितेतील अनुभवविश्वाचे स्वरूपविशेष –डॉ. कमलाकर चव्हाण ११२
२२. १९९० नंतरच्या मराठी–हिन्दी कवितेचा तौलनिक अभ्यास : काही निरीक्षणे – डॉ. विश्वाधार देशमुख ११८
२३. ऊलगुलान या कवितासंग्रहातील आदिवासी स्त्रीरुपे – डॉ. संगीता ग. घुगे १२५
२४. नव्वदोत्तरी मराठवाड्यातील बालकविता एक दृष्टिक्षेप –प्रा.गजानन आनंता देवकर १३०
२५. नव्वदोत्तर ग्रामीण कवितेवरील जागतिकीकरणाचा प्रभाव (विशेष संदर्भ – इंद्रजित भालेरावांची कविता)
– डॉ. रवींद्र वैजनाथराव बेंबरे १३४
२६. नव्वदोत्तरी मराठी कवितेवर पडलेला जागतिकीकरणाचा प्रभाव – डॉ. शंकर विभुते १३९
२७. १९९० नंतरच्या ग्रामीण कवितेवर जागतिकीकरणाचा प्रभाव – प्रा.डॉ. अक्षय किशोर घोरपडे १४४
२८. १९९० नंतरच्या साहित्य अकादमी पुरस्कारप्राप्त मराठी कविता विशेष संदर्भ : दि.पु.चित्रे, ना.धों.महानोर
– डॉ.संजीवकुमार व्ही.पांचाळ १४७
२९. मराठवाड्यातील नव्वदोत्तरी कवितेतील स्त्रीवादी जाणीव – प्रा.डॉ.संध्या जाधव १५२
३०. नव्वदोत्तरी मराठी ग्रामीण कवितेतील महीत्त्वाचा दस्तऐवज : नामदेव शेतकरी – प्रा. डॉ. अनिल काळबांडे १५६
३१. भुजंग मेश्राम यांच्या गोंडी कवितेच्या मराठी अनुवादातून घेतलेला मूल्यशोध –प्रा.डॉ.दीपक चिद्दरवार १६१
३२. नव्वदोत्तरी कविता आणि प्रतिमा विशेष संदर्भ : कोरडे नक्षत्र – डॉ. कापसे शिवसांब १६६
३३. सशक्त ग्रामीण अनुभूतीची कविता : 'पेरा' आणि 'टाहो' – प्रा. डॉ. संभाजी जाधव १७०
३४. नव्वदोत्तरी दलित कवितेतील इहवादी दृष्टिकोन (विशेष संदर्भ : 'बाकी सर्व ठीक आहे') –प्रा. डॉ. व्यंकटी पावडे १७४
३५. ''नव्वदोत्तरी मराठी आदिवासी कवितेची परिवर्तनवादी वाटचाल संदर्भ : पाखरं, लेखणीच्या तलवारी व मी तोडले तुरुंगाचे दार''
– प्रा.डॉ.अटकोरे मंगेश तोलाजीराव १७८

 ISBN : 978-81-923487-5-9

B-3

अनुक्रमणिका

१. बीज भाषण: नव्वदोत्तरी मराठी कविता : कवी आणि कवितेची ऊर्जास्थळे –डॉ. किशोर सानप ०९
२.. १९९० नंतरच्या मराठी कवितेतील सांविधानिक जाणिवा –प्रा.डॉ. आनंद गो. इंजेगावकर १७
३. भारतीय स्त्रीवादाचे तत्त्वज्ञान सांगणारी नव्वदोत्तरी विद्रोही कविता : शिरःस्नाता– डॉ.मारोती कसाब २३
४. १९९० नंतरची लक्षवेधी ग्रामीण कविता– प्रा. डॉ. बाबूराव खंदारे २८
५. आंबेडकरी कवितेतील कृषिनिष्ठ जाणिवा– डॉ. अशोक रा. इंगळे ३४
६. नव्वदोत्तरी मराठी ग्रामीण कवितेतील वास्तव– प्रा. डॉ. गणेश क. टाले ४०
७. नव्वदोत्तरी आंबेडकरी नवकविता– प्रा. डॉ. संतोष हंकारे ४६
८. जागतिकीकरणाचा नव्वदोत्तरी ग्रामीण कवितेवरील प्रभाव– डॉ. आनंद भंडारे ५१
९. नव्वदोत्तरी आदिवासी कविता – डॉ.वैजनाथ अनमुलवाड ५४
१०. शोषणाविरुद्ध बंड आणि परिवर्तनाच्या जाणिवेची ग्रामीण कविता – डॉ. माधव जाधव ५९
११. जागतिकीकरणानंतरची बदलती मराठी कविता – प्रा. रामदिनेवार गोविंद शंकरराव ६४
१२. नव्वदोत्तरी मराठी कविता – प्रा. डॉ. चंद्रसेन आवारे ६८
१३. नव्वदोत्तरी मराठी दलित कवितेचा नवा आविष्कार : टाचाटिभा – प्रा.डॉ.संजय बन्सीधरराव कसाब ७२
१४. मराठी कवितेतील महानगरीय संवेदनांचे अविष्करण – प्रा. डॉ. दादाराव गुंडरे ७८
१५. माणूसद्रोही व वर्तन–निष्ठाद्रोही वास्तवाचं आक्रंदन करणारी आंबेडकरवादी कविता : 'युद्ध अटळ आहे' – प्रा.डॉ.भारत कचरे ८३
१६. नव्वदोत्तरी आदिवासी कवितेतील भूक आणि भाकर – प्रा.डॉ.राजेश धनजकर ८८
१७. मराठी कविता : विशेष संदर्भ 'आता क्रांती दूर नाही' – प्रा. डॉ. डिगोळे बी.व्ही. ९४
१८. १९९० नंतरची दलित कविता : जागतिकीकरणाचा प्रभाव – प्रा. सूर्यवंशी संगीता ९९
१९. जागतिकीकरणाच्या विळख्यात सापडलेल्या नव्वदोत्तरी मराठी कवितेतील 'निषेध–सुरांचे' मनोविश्लेषण – प्रा. डॉ. प्रदीप राऊत १०४
२०. कृषिजीवनाचे कलात्मक चित्रण– 'घग असतेच आसपास' – डॉ.नानासाहेब सूर्यवंशी १०७
२१. नव्वदोत्तरी मराठी ग्रामीण कवितेतील अनुभवविश्वाचे स्वरूपविशेष –डॉ. कमलाकर चव्हाण ११२
२२. १९९० नंतरच्या मराठी–हिन्दी कवितेचा तौलनिक अभ्यास : काही निरीक्षणे – डॉ. विश्वाधार देशमुख ११८
२३. ऊलगुलान या कवितासंग्रहातील आदिवासी स्त्रीरुपे – डॉ. संगीता ग. घुगे १२५
२४. नव्वदोत्तरी मराठवाडयातील बालकविता एक दृष्टिक्षेप –प्रा.गजानन आनंता देवकर १३०
२५. नव्वदोत्तर ग्रामीण कवितेवरील जागतिकीकरणाचा प्रभाव (विशेष संदर्भ – इंद्रजित भालेरावांची कविता)
– डॉ. रवींद्र वैजनाथराव बेंबरे १३४
२६. नव्वदोत्तरी मराठी कवितेवर पडलेला जागतिकीकरणाचा प्रभाव – डॉ. शंकर विभुते १३९
२७. १९९० नंतरच्या ग्रामीण कवितेवर जागतिकीकरणाचा प्रभाव – प्रा.डॉ. अक्षय किशोर घोरपडे १४४
२८. १९९० नंतरच्या साहित्य अकादमी पुरस्कारप्राप्त मराठी कविता विशेष संदर्भ : दि.पु.चित्रे, ना.धों.महानोर
– डॉ.संजीवकुमार व्ही.पांचाळ १४७
२९. मराठवाड्यातील नव्वदोत्तरी कवितेतील स्त्रीवादी जाणीव – प्रा.डॉ.संध्या जाधव १५२
३०. नव्वदोत्तरी मराठी ग्रामीण कवितेतील महीत्त्वाचा दस्तऐवज : नामदेव शेतकरी – प्रा. डॉ. अनिल काळबांडे १५६
३१. भुजंग मेश्राम यांच्या गोंडी कवितेच्या मराठी अनुवादातून घेतलेला मूल्यशोध –प्रा.डॉ.दीपक चिद्दरवार १६१
३२. नव्वदोत्तरी कविता आणि प्रतिमा विशेष संदर्भ : कोरडे नक्षत्र – डॉ. कापसे शिवसांब १६६
३३. सशक्त ग्रामीण अनुभूतीची कविता : 'पेरा' आणि 'टाहो' – प्रा. डॉ. संभाजी जाधव १७०
३४. नव्वदोत्तरी दलित कवितेतील इहवादी दृष्टिकोन (विशेष संदर्भ : 'बाकी सर्व ठीक आहे') –प्रा. डॉ. व्यंकटी पावडे १७४
३५. ''नव्वदोत्तरी मराठी आदिवासी कवितेची परितर्वनवादी वाटचाल संदर्भ : पाखरं, लेखणीच्या तलवारी व मी तोडले तुरुंगाचे दार''
– प्रा.डॉ.अटकोरे मंगेश तोलाजीराव १७८

 ISBN : 978-81-923487-5-9

नव्वदोत्तरी मराठी ग्रामीण कवितेतील वास्तव

B-4

प्रा. डॉ. गणेश क. टाले
मराठी विभाग प्रमुख
श्रीराम कला महिला महाविद्यालय,
धामणगांव रेल्वे, जि. अमरावती

प्रस्तावना :

१९९० नंतरच्या प्रवाहातील ग्रामीण कवितांचा विचार करता ग्रामीण जीवनात डोकावलेली नव्हे, तर क करुन स्वतःचा शिक्कामोर्तब केलेली यंत्रसंस्कृती समर्थ झाली आहे. या यंत्रसंस्कृतीमुळे झालेल्या नैसर्गिक पर्यावरण नुकसानही ग्रामीण कवींनी अचूक टिपले आहे. जागतिकीकरणाच्या काळात होणारे हे आक्रमण शेतकऱ्यांच्या जिव वादळ निर्माण करणारे असले तरी त्यांना ते स्वीकारणे परिहार्य ठरले आहे. ग्रामीण जीवनातील शेतकऱ्यांचे शोष पाण्याचा अभाव, व्यापारातील व राजकारणातील फसवणूक, निसर्ग संहाराचा अचानक परिणाम, वीज टंचाई, जमिनं होणारे छोटे छोटे तुकडे, यांत्रिकीकरणाने पडलेला बोजा, खतांचे, बी-बियाणांचे वाढलेले भाव, निवडणुकीचे र औद्योगिकरणाच्या सौदेबाजीत उद्ध्वस्त झालेला शेतकरी, सर्वसामान्य शेतकऱ्याची झालेली दैना अशा धगधग अग्नीकुंडात होरपळलेला शेतकरी त्यांच्या काव्यातून भेटतो. नितीशून्यपणा आलेल्या सामाजिक परिस्थिती चक्रव्युहात अडकलेला शेतकरी मोकळा श्वास घेण्यासाठी धडपडतो याचे स्पष्ट वास्तव चित्रण, या ग्रामीण कवीं नजरेने अचूक टिपले आहे. त्या कविता वाचतांना एकेकाळचा कृषीप्रधान भारत देशातील सुजलाम् सुफलाम भूमी राज्य करणारा शेतकरी राजा हाच आहे का? असा विचारही मनात डोकावून जातो.

अशा परिस्थितीतही वादळाच्या तडाख्यातून पणतीला आपल्या दोन्ही हातांचा आधार करत अजूनही शेतकरी तिला पेटती ठेवण्याची धडपड करतो आहे. अगदी हेच दृष्य १९९० नंतरच्या ग्रामीण कवितांमधून अचूकप वेधण्याचा प्रयत्न कवींनी केलेला आहे.

श्रीराम गोविंद गव्हाणे या नव्या कवीने मराठी कवितेत 'होऊ दे रे आबादानी' या कवितासंग्रहाच्या निमित्ता दयाधनाला प्रार्थना करीत एक आश्वस्त पाऊल ठेवले आहे. मराठी कवितेच्याच नव्हे तर प्रत्येकच भाषेतल्या कविते साचेबंदपणा आणि सांकेतिकता आपोआप आकारात येत असते. याचं कारण असं की, प्रत्येक भाषेत कमी नसले लोक काव्यनिर्मिती करतात. दिलीप पुरुषोत्तम चित्रे यांनी 'पुन्हा तुकाराम' या ग्रंथात कवी असणे आणि कवी नस या दोन संकल्पनाची उत्तम चिकित्सा केली आहे. कवीचे अस्तित्व अभिजात असते. झरा आहे मुळचाचि खरा, प मुळचा झरा नसलेले कविलोक प्रत्येक भाषेत आधिक्यानं प्रसवतात. शुध्द बीजच मनात पेरलं नाही तर फळे रसा गोमटी तरी कशी निपजतील?

शेतकरी हा खरे तर जीवसृष्टीचा निर्माता असतो. अस्सल कवी असतो. सृष्टीच्या उदरभरणासाठी त आपल्या जीवनाची शेती करतो. आपल्या आयुष्याचं संचित तो दरवर्षी आंशेच्या पाण्याचं सिंचन करुन आपल्या मनाच्य उपजाऊ जमिनीत पेरतो. त्याच्या आशेचं पाणी बहुतांदा त्याच्या आणि कुटुंबाच्या डोळयावाटे पाझरतं. परंतु तो खच नाही. सावळया विठ्ठलाचं त्याला बळ मिळतं. वारी आणि भक्तीच्या बळावर बळीराजा आपल्या उजाड जीवनाची गाण गातो. विठ्ठलाधीन होऊन जीवनाचं भेसूर रुप विसरतो. निराशा आणि वैफल्याच्या गर्तेतून बाहेर पडतांना तो तुकोबांचं गाणी गात गात, तो हा विठ्ठल बरवा- तो हा माधव बरवा...... या नादात बुडून जातो. जीवनाची उलंगवाडी झाल्या दुःख पचवतांना कुणब्यांना तुकोबांच्या शब्दांचं भांडवल जगवतं. कारण तुकोबा अस्सल कुणबी होते. शेतकरी होते वारकरी होते. महाकवी होते. तुकोबांनीही शेतीच्या उजाडपणाच्या आणि भणंगपणाच्या उन्हाळी झळा अनेकदा सह केल्या. सन १६२९-३० चा दक्षिण प्रांतात महाभयानक दुष्काळातही तुकोबा कुणबी आणि त्यांच्या कुणबी बंधुंन त्यातूनही जीवन जगण्याचा मार्ग काढला. जगणं म्हणूनच थोर असतं. कुणबी हा जगण्याच्या कविता निर्माण करणार प्रतिभावंत कवी असतो. त्याच्याशी समकक्ष असणारे लोक दुय्यम किंवा निम्न दर्जाचे कलावंत कवी असतात

राशीभरल्या खंडीनं होवो आबादानी......

B-6

शेतकऱ्याच्या काबाडकष्टाचं मोल देव जाणत नाही. पावसाच्या देवाची आराधना, पुजा कसबही तो नाही. घामाला पाण्याचं मोल मिळतं. दुष्काळामुळे शेतकऱ्यांना कायम घातचक्राच्या चक्रव्युहातच गुरफटून ग लावण्यासाठी बाध्य केल्याची व्यथा वेदना गव्हाणेनं बहुंतांश कवितांमधून आपली सच्ची अनुभूती पणाला मांडलेली आहे. गव्हाणे मराठी कवितेत अस्सल देशी कविता लिहिणारा कवी आहे.

'बळीवंत' या श्रीकांत देशमुख यांच्या ग्रामीण कविता संग्रहातून सामाजिक परिस्थितीमुळे शेतक जीवनात कसे प्रश्न निर्माण होतात. तो रात्रंदिवस राबतो तरीही हंगाम त्याचा नसतो. 'बारमाही' कवितेतून लिहितो -

'बारमाही राबणाऱ्या जिवानं
पुसू नयेत दिवस हंगामाचे
बुडता दिवस कोणत्या मावळतीला
होऊ नये याचा अंदाज, बैल ओढतो मोट
ओढावं आयुष्य तसंच......'

बैलाचे अतोनात कष्ट जसे नजरे आड केले जातात तशीच अवस्था आज शेतकऱ्याची झाली आहे. ३ नुसता शेतकऱ्याला उघडया डोळयाने मात्र निसर्ग संहार फक्त पाहावा लागतो. शिवार कवितेतून रानशिवार बह येते पण गावकुसात मात्र गावाचं तेरावं साजरं करण्याची वेळ येते. अन्नपाण्यावाचून ढेकर दयायर्च सातासमुद्रापलिकडचा निळा वारा प्यायचा अशा विचित्र प्रसंगातून शेतकऱ्याला जावे लागते. सर्व उद्ध्वस्त झाल शेतकऱ्याच्या जीवनात आता त्याचा वाली कोणीही नाही तेव्हा त्यांच्या पुढील पिढयांचे काय! त्यांच्या कविते म्हातारा म्हणतो -

'लेका काय करायची शाळा शिकून
जिनगानीचीच शाळा झाली राजा
कसं जाळावं पोट त्या मेलेल्या मातीवर......'

गावाचं सगळंच जगणं माती पावसावर, पर्यायाने निसर्गावर अवलंबून असते पण निसर्गालाही दया-माया नाही असे तो म्हणतो.

विठ्ठल वाघ हे ग्रामीण संवेदना सशक्तपणे मांडणारे महत्त्वाचे कवी आहेत. त्यांचे 'तिफण', 'पाऊसपा 'कपाशीचे चंद्रफुले', 'पंढरीच्या वाटेवर' इत्यादी काव्यसंग्रह प्रकाशित झाले. विठ्ठल वाघांची कविता बदलत्या ग्रा जीवनाचे सखोल दर्शन घडविते. त्यांची शेतकरी आत्महत्येवर आधारीत 'साहेबराव पाटील' ही कविता ग्रामजीवन अनेक प्रश्न उपस्थित करते. साहेबराव पाटील यांच्या आत्महत्येला यावर्षी तीस वर्षे पूर्ण झालीत. ती पहिली शेतव आत्महत्या मानली जाते. या कवितेत कवी म्हणतो-

आता कापूस जवारी पेरसान तं लेकहो
हराम मौतीनं मरसान
आता पेरा तासातासानं लोखंडी दगडगोटे
चारी मेरीनं बाभुईचे खम्मन काटे.

विठ्ठल वाघांची कविता बदलत्या ग्रामजीवनाचे प्रखर वास्तव मांडते. त्याचबरोबर शेतकऱ्यांच्या अवनतीला कारणीभृ असलेल्या व्यवस्थेवर तुटून पडते.

कवी लक्ष्मण महाडिक यांच्या 'कुणब्याची कविता' या काव्यसंग्रहातून चित्रीत झालेले ग्रामवास्तव हृदयस्पश आहे. खेडयाचे होत चाललेले शहरीकरण, खेडयांचे गंभीर प्रश्न, समाजकारण व राजकारणाचा शेतकऱ्यांच्या जीवनाव

 ISBN : 978-81-923487-5-9

झालेला परिणाम, त्यातून उद्ध्वस्त झालेला शेतकरी, गावातील भ्रष्ट नोकरशाही या प्रश्नांवर महाडिकांची कविता भेदक प्रकाश टाकते.

B-7

'सातबाऱ्याची नोंद' या कवितेतून त्यांनी शेतकऱ्यांच्या शोषणाचे वर्णन करुन इथल्या मस्तवाल नोकरशाही व राजकारण्यांचा परखडपणे समाचार घेतलेला आहे. कवी म्हणतो-

बापाच्या मयतीनंतर
त्याच्या मृत्यूची सरकार दप्तरी नोंद करताना
तलाठयाला द्यावी लागते दक्षिणा
घालाव्या लागतात प्रदक्षिणा सरकारी कचेऱ्यांना

जागतिकीकरणाच्या रेटयामुळे खेडी उद्ध्वस्त होत आहेत. दिवस उजाडताच गाव ओस पडत असून गावाला स्मशानकळा प्राप्त झालेली आहे. उद्ध्वस्त होत चाललेल्या खेडयांचे वास्तव टिपतांना कवी म्हणतो-

आज परागंदा झालीत माणसं
वांझ झालीत खेडी
अन् शहरांना तर दिवस गेले
खेडयाकडे चला म्हणणारे गांधीजी आज कुठे गेले?

बदलत चाललेल्या ग्रामीण जीवनाचे विविधांगी पैलू मांडणारी महाडिक यांची कविता ही चिंतनगर्भ व अंतर्मुख करणारी आहे.

कवी भगवान ठग यांचा २००६ मध्ये प्रकाशित झालेला 'अन्नदात्याची धुळाक्षरे' हा काव्यसंग्रह शेतक-यांचे वैश्विक दुःख मांडतो. कवीने आपला काव्यसंग्रह 'आत्महत्या करुन निर्मिकापाशी न्याय मागण्यासाठी गेलेल्या जगातील तमाम शेतक-यांना' अर्पण केला आहे. शेतक-यांचे दुःख हे केवळ भारतापुरते, महाराष्ट्रापुरतेच मर्यादित नसून जगातील प्रत्येक शेतकरी हा पीडित व अगतिक झालेला आहे. ही सार्वत्रिक वैश्विक दुःखाची भावना या काव्यसंग्रहात व्यक्त झालेली आहे. अर्थव्यवस्थेचा कणा व उभ्या जगाचा पोशिंदा असलेला शेतकरी स्वतःच उपाशीपोटी कसेबसे दिवस पुढे ढकलत आहे. शेतक-यांच्या वेदनेचा आकांत मानवी मन हेलावून सोडणारा आहे. म्हणून कवी म्हणतो,

।।घास नाही मुखी
आतडयात वारा
डोळयातून धारा
बरसल्या।।

आज जगामध्ये महागाईचा प्रचंड विस्फोट झालेला आहे. वाढल्या महागाईच्या वणव्यात खेडयातील शेतकरी, श्रमजीवी होरपळल्या जात आहे. शेतीचा उत्पादन खर्च सारखा वाढतच आहे. शेतमजुरी बी-बियाणे, जंतुनाशके यांच्या किंमती गगणाला भिडलेल्या आहेत. आपल्या संघर्षमय जिवनाला कधीतरी सुख प्राप्त होईल, या भाबडया आशेवर शेतकरी कर्जबाजारी होऊन शेती करतो आहे. उत्पादीत मालाला योग्य तो बाजारभाव न मिळाल्यामुळे उत्पादनखर्चही भरुन निघत नाही. मुलांचे शिक्षण, प्रापंचिक खर्च, बँका व सावकाराच्या कर्जाची परतफेड, मुलीचे लग्न, आजारावरील खर्च शेतक-यांकडून उत्पन्नाअभावी भागविल्या जात नाही. सुखी जीवनाचे स्वप्न क्षणार्धात उद्ध्वस्त होते. शेतकऱ्याच्या आत्महत्येचे करुण चित्र रेखाटताना कवी म्हणतो-

आहे पोशिंदा, तू या जगाचा
तुझ्याच घामाचा, बळी गेला

उभ्या जगाचा पोशिंदा असलेल्या शेतकऱ्यांचा इथल्या व्यवस्थेमुळे बळी जातो. काळया मातीत दिवसभर काबाडकष्ट करुन सोन्यासारख्या शेतमालाचा भाव ठरविण्याचाही त्याला अधिकार नसतो. अवस्थ मनाने त्याला बाजारपेठ गाठाची

 ISBN : 978-81-923487-5-9

लागते. अन् रित्या व उद्ध्वस्त मनाने निराशा घेऊन घरी परतावे लागते. शेतक-यांचा हा दुःखभोग निरंतरच आहे. म्हणून जी व्यवस्था शेतकऱ्यांना आत्महत्या करण्यास प्रवृत्त करते त्या व्यवस्थेवर कवी घणाघाती प्रहार करतं

नव्वदोतरी मराठी ग्रामीण कवितेतील प्रा. इंद्रजित भालेराव एकसमर्थ नाव. त्यांची 'पीकपाणी', 'पेरा', 'र कुळंबिनीची कहाणी', आम्ही काबाडाचे धनी, 'भूमीचे मार्दव', अशी काही काव्यसंग्रहाची नावे पाहिली म्हणजे या क मातीशी आणि तिच्यात राबणाऱ्या कास्तकाराशी असलेल्या घट्ट अशा रक्ताच्या नात्याचा परिचय व्हावा. प्रा. भाल यांचा 'वेचलेली माती' हा तेहेतीस कवितांचा संग्रह. अगदी सुरवातीच्या कवितेत ते म्हणतात - B-8

'मला हवी आहे जमीन काळी काळी,
रोज सकाळी माझा बाप जिला लावतो भाळी',

असे त्यांचे मातीशी जन्मापासूनचे नाते आहे. या कवीला आजही शहरापेक्षा गावाकडचे जीवन जवळचे अ वाटते. आपल्या गावाकडील माणसे, चावडी आणि गावची परंपरा ग्रामीण माणसाचे जीवन संपन्न करते यावर त ठाम विश्वास आहे त्यामुळेच,

'सर्वत्र दिसतो। मला माझा गाव।
आता त्याला नाव। काही नाही।

आपली कविता, आपले व्यावहारिक जीवन, त्याच्या मर्यादा यांचे चांगले भान या कविला आहे. म्हण आपल्या जीवनातही,

'जमेल तेवढा। हलविला खुंटा
उगाचच कुंथा। केला नाही'.

ही आपल्या कर्तुत्वाची मर्यादा सहजसोप्या संतांच्या ओवीसदृश्य ओळीतून कवी अत्यंत प्रासादिक शै मांडत जातो. कारण सर्व माणसे इतरांच्या कर्तुत्वाबद्दल सजग असतीलच असे नव्हे, मग कवीने तरी तशी अपेक्षा करावी? हे मनोगत व्यक्त करतांना कवी म्हणतो,

'माझ्या कवितेमुळे। त्यांच्या परिस्थितीत
काहीच फरक पडत नाही'

अशी अलिप्ततेची दृष्टी कवी बाळगत असला तरी, ती त्यांची नम्रता आहे. वास्तविक त्यांच्या कवि सर्वसामान्य माणूस, विशेषतः शेतकरी त्यांच्या कवितेच्या चाहता आहे. तो म्हणतो,

'शिक बाबा शिक, लढायला शिक।
कुणब्याच्या पोरा आता लढायला शिक'

या काव्यपंक्ती ऐकल्यावर घामाच्या दामासाठी रस्त्यावर उतरला आहे. हे कुणीही नाकारणार नाही.

भालेरावांच्या कवितेतून कृषी जीवनावरील अपार निष्ठा आणि माणसांशी असलेले दृढ नाते यांचा अपूर्व सं आहे. त्यातून त्यांची काव्यविषयात झोकून देण्याची वृत्ती, त्यांची आत्मनिष्ठा वृध्दिंगत होते. अशी ही मातीतून आले आणि मातीवर रुजलेली, सजलेली कविता आहे. म्हणूनच कवीला मातीतील हुकांराचे डोहाळे लागतात. अशी मातीत राबणाऱ्या माणसाच्या उमाळयाचा हुंकार फोडणारी आणि नागरी जीवनातील कोलाहलापासून फटकून राहण वेचलेली कविता आहे.

निष्कर्ष :

१९९० नंतरच्या काव्यलेखनाचा विचार करता कवींनी शेतकऱ्यांच्या जीवनातील दुरावस्थेचे हृदयस्पर्शी चित्र केले आहे. एकंदरीत त्यांच्या काव्यलेखनातून सधन शेतकऱ्याला पुढे आत्महत्येपर्यंत का व कसे पोहचावे लागते या दुःखभरी कहाणीच नजरेसमोर येते.

 ISBN : 978-81-923487-5-9

B-9

आपल्या काळया आईसाठी अहोरात्र शेतात राबुनही शेवटी त्या काळया आईलाही शेतकरी वाचवू शकत नाही. ही खंत मनात घेऊन त्याचाही बळी जातो. जीवनयात्रा संपून शेतकऱ्याच्या या आत्मकहाणीला पूर्णविराम मिळतो. व वाचकाचे मन या ग्रामीण कवितेमध्ये गुरफटून राहते यामध्येच १९९० नंतरच्या ग्रामीण कविता लेखनाचे यश दडलेले आहे.

संदर्भ

१) होऊ दे रे आबादाणी - श्रीराम गव्हाणे
२) बळीवंत - श्रीकांत देशमुख
३) वेचलेली कविता - प्रा. इंद्रजित भालेराव
४) अग्निपंख - त्रैमासिक - संपादक प्रा. डॉ. गिरीश सपाटे
५) अन्नदात्याची धुळाक्षरे - भगवान ठग
६) पाऊसपाणी - विठ्ठल वाघ
७) कुणब्याची कविता - लक्ष्मण महाडिक

 ISBN : 978-81-923487-5-9

B-10

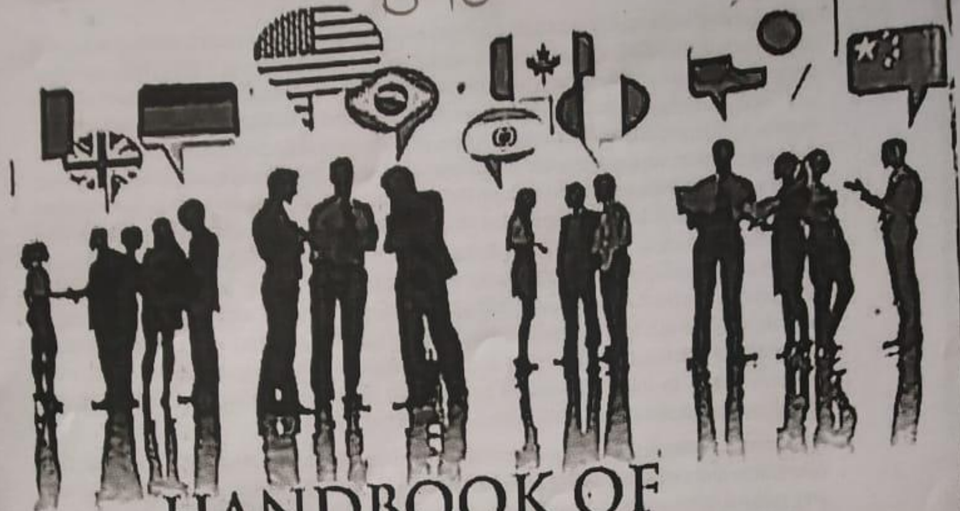

HANDBOOK OF INTERNATIONAL RELATIONS

ISSUES OF HUMAN RIGHTS AND FOREIGN POLICY

Edited by: Swati Chakraborty

B-11

This extensive and sensible publication aims to be a vibrant reference source, develop a relevant literature in the field of International Relations, Foreign Policy and Human Rights research while the globe is burning with the issues of discrimination and violation in different issues starting with race, ethnicity, religion and many more. It is anticipated that this text will provide a relevant venture for researcher, curriculum developers, policy makers and educators. It will also helpful in the entire sectors who are devoted for human rights across the sphere. It would help the policy makers as well as researchers to inculcate the path ways towards peace process and appropriate interim with regards to neo-geographical policy towards the India's New Nation theory. With the international borders, there are strong human rights relationships which exist in this world. The main target audiences are Educators, Teacher Trainees, Policy makers, academicians, researchers, Curriculum Developer, higher level students, social activist, and government officials will find this text useful in furthering their research exposure to significant topics in International Relations, Foreign Policy and Human Rights and assisting in furthering their own research efforts in this field. Various International Relation issues are been designed and redesigned in this edited volume by authors from national and international perceptions.

All research articles in this volume are considered to be great sources of individual and collective orientation and capacity building program and ofcourse to enhance the quality of equilibrium and cultural heritage with understanding of international relations with the true sense of understanding each other and more significantly with dialogue.

Dr. SWATI CHAKRABORTY is Assistant Professor of Human Rights and women studies in Schoolguru Eduserve. She is an International Fellow of KAICIID at Vienna, Austria. She has done her Ph.D in Human Rights from University of Calcutta with UGF-NET and attached with National Human Rights Commission,India as a Research Consultant. She is also a member of executive council at National Centre for Inclusive growth and Development Research (NCDR), Mysore. She had completed B.A (Hons. In Geography), M.A (in Human Rights) from University of Calcutta with 1st class. Dr. Chakraborty had a good teaching expertise as Lecturer in The English College, Calicut, Kerala. Also she is guest editor of some reputed journals and editor of books named "TRIBAL DEVELOPMENT", "Gender Identity and Roles in India: Issues and Challenges", "Multidisciplinary Handbook of Social Exclusion and And Human Rights" and "Handbook of International Relations: Issues of Human Rights and Foreign Policy Vol.I". She is Council Representative at The World Peace Committee in India. Dr. Chakraborty was one of a participant of "Peace Studies and Conflict Transformation" course in Thailand and also a young scholar in Inaugural Young Scholar's Conference on "Asian Studies in a Globalized World" in Thailand and in "China-Asia Peace & Leadership Workshop: Economic Development, Regional Cooperation, and Conflict Transformation" in China. She has taken part in various seminars, conferences and workshops at National and International level and published many articles in noted journal. She is associated with various NGOs and development agencies at worldwide.

₹ 1250

ISBN 978-93-86088-57-4

9789386088574

$ 75

ABS Books
Delhi (India)

www.absbooksindia.com

B-12

CONTENTS

Preface vii

1. **International Economic Relations, Scramble and out of Africa : Implications for Human Rights**
Victor Ikechukwu Ogharanduku 1

2. **Culture in International Negotiation:** The Jordanian-Israeli Peace Negotiation as a Case Study
Anas Alabbadi 31

3. **"Untouchable and Coolie"**- The Glimpses of Human Rights and Society Struggle in the Novels of Mulk Raj Anand
Shri. Yogesh S. Kashikar 79

4. **Human Rights and Religious Freedom:** The Contemporary Situation of Bangladesh
Md. Abu Taher and Jannatul Maoa 100

5. **Inter Country Roads Network :** A New Phenomena of Neibouring Relation Among South Asian Countries
Dr. Swati Chakraborty 109

6. **Minority Protection in the Context of Non-International Armed Conflicts**
Kyfork Aghobjian 125

7. **The Burden of Culture :** A Case Study on Cooperation, Racism and Foreign Policy
Mojana Vargas 165

B-13

Chapter-3

"Untouchable and Coolie" : The Glimpses of Human Rights and Society Struggle in the Novels of Mulk Raj Anand

Shri. Yogesh S. Kashikar [1]

Introduction

"Human rights are the rights a person has simply because he or she is a human being"

In the post globalization scenario, the human rights have become a serious topic for perennial debate among social scientists, scholars, philosophers, intellectuals, statesmen, when the issue of human rights is a focal point literary works about socially backward, marginalized, down trodden and oppressed classes have automatically acquired a great deal of significance. Human rights are almost a form of religion in today's world. They are the great ethical yardstick that is used to measure a government's treatment of its people. A broad consensus has emerged in the twentieth century on rhetoric that frames judgment of nations against an international moral code prescribing certain benefits and treatment for all humans simply because they are human. In recent times, Dalit literatures in India are on the rise to focus experiences of discrimination, violence and poverty of Dalits. Till now all their experiences without being highlighted were silenced often with social and religious sanction and they were dubbed

1 Head & Assistant Professor, English Department, Shriram Kala Mahila Mahavidhyalaya, Dhamangaon Rly. Cont. , Phone No. + 919822300710, Email id - y.kashikar@yahoo.com

2017-18
B-14

VOL - II

Revamping of Academic Libraries for Next Generation

Editors

Dr. Vinay B. Patil | Dr. Chandrashekhar D. Wani
Mr. Shirish A. Zope | Mr. Sunil P. Patil

REVAMPING OF

ACADEMIC LIBRARIES

FOR NEW GENERATION

B-15

VOL - II

(III) Library Automation, Institutional Repository & Collection Development

(IV) Bibliometrics, Information Literacy and Intellectual Property Rights

EDITORS

Dr. Vinay B. Patil
Librarian,
A.D.P. Mandal's, Women's College of Art, Com. & Home Science, Jalgaon.

Dr. Chandrashekhar D. Wani
Librarian,
KCES's Institute of Management & Research, Tal. Dist. Jalgaon

Mr. Shirish A. Zope
Librarian,
Dr. Annasaheb G.D. Bendale Mahila Mahavidyalaya, Jalgaon.

Mr. Sunil P. Patil
Librarian,
DNCVP's Shirish Madhukarrao Chaudhari College, Jalgaon, Dist. Jalgoan (MS)

Atharva Publications

B-16

Atharva Publications

Revamping of Academic Libraries for New Generation (VOL-II)
National Conference Papers
RALNG 2018

Copyright © All rights reserved.

ISBN : 978-93-88544-06-1

Publisher & Printer
Mr. Yuvraj Mali

Atharva Publications
Dhule : 17, Devidas Colony,
Varkhedi Road, Dhule - 424001.
Contact : 9405206230
Jalgaon : Basement, Om Hospital,
Near Anglo Urdu Highschool,
Dhake Colony, Jalgaon - 425001.
Contact : 0257-2253666, 9764694797
Email : atharvapublications@gmail.com
Web : **www.atharvapublications.com**

In Association with
Maharashtra University and College Librarians Association

First Edition
30th November 2018

Type Setting
Atharva Publications

Price
Rs. 500/-

Disclaimer: *The authors are solely responsible for the contents of the papers compiled in the volume / book. The publishers or editors / Maharashtra University and College Librarians Association do not take responsibility for the same in any manner. Errors if any purely unintentional and readers are requested to communicate such error to the publishers or editors to avoid discrepancies in future.*

INDEX B-17

(III) Library Automation, Institutional Repository & Collection Development

Internet of Things and its Impact on Academic Libraries 1
- Ass. Prof. Vanita Satyawan Mane

E-Resources and its Utility in Library 4
- Dr. Sonali A. Deshmukh

Library Profession and Digital Libraries in Future 8
- Tushar Malharrao Patil

Cloud Computing : Its Application to Library 11
- Dr. Anil M. Chaudhari, Mr. Vijay B. Jadhav

Open Source Software for Libraries 13
- Dr. Vikaram U. Dahifale

Impact of Assessment & Accreditation on Library ICT Infrastructure : A Study 18
- Mr. P.B. Ghante, Dr. A.N.Chikate

E-Resources in Academic Library 26
- Dr. Sunil H. Urkudkar

Legal Information Resources 29
- Dr. Vikram Dahifale, Dr. Ganesh Suryakant Khemade

DSpace : Open Source Software for Academic Libraries 32
- Prof. Smt. Kalpana Shamrao Sonawane

Internet Security and the Libraries 35
- Dr. Neeta A. Kene

A Paradigm Shift : Automation of Academic Libraries for the Development of Databases - Present Status, Challenges & Futuristic View 38
- Sandesh M. Dongare

Cloud Computing : A New Paradigm for Innovations in Library Automation 41
- Vikas Tukaramji Adlok

Open Source Software 44
- Monika Sharma, Sunita Kamalkishor Upadhye

Cloud Computing in Libraries 47
- Ramesh Babulal Pimple

Digital Libraries and e-Learning 49
- Gore Rajesh Baliram

Use and Application of Koha in SVKM's NMIMS (Deemed to be University) Libraries : A Case Study 52
- Ravindra M. Mendhe, Dr. Umaji P. Nalhe

Smart Libraries using RFID Technology 56
- Dr. Sachin J. Shastri, Mr. Subhash Athavale

Open Source Institutional Repository Software : An Overview 62
- Dr. C.R. Satpute, Mr. R.R. Mali

A Study of Open Source Software Using for Building of Institutional Repository 66
- Dr. Vaishali D. Malode (Wadnerkar)

Ontology and Ontology Library : Key for Knowledge Management in Digital Era 70
- Dr. S.A.N. Inamdar

Digital Libraries : Issues and Challenges 74
- Mrs. Rita Kadam (Khose)

- Green Libraries : An Emerging Concept 78
  - [illegible]
- Assistive Technology and E-Libraries 83
  - [illegible]
- Collection Development of Engineering College Libraries in Maharashtra 88
  - [illegible]
- Indian Higher Education and ICT 90
  - [illegible]
- Innovation and Current Developments in Digital Library : An Overview 93
  - Dr. Varsha Madhav Mhaske
- Digital Library : Challenges and Opportunity 96
  - Chaudhari Bhagwan Tukaram
- Open Source Software for Library 99
  - Sunil P. Patil, Pravin L. Ambaskar
- Information and Communication Technology (ICT) for Libraries 102
  - Mr. Arvind D. Kurkure, Mr. Sunil P. Patil
- Cloud Computing: Useful Tools for Library and Information Centers 105
  - Prof. Hitesh G. Brijwani, Dr. Tushar M. Patil, Mr. Ishwar S. Rane
- E - Learning in Library and Information Science Education :Problems and Prospects 108
  - Dr. Hemant Yeole

(IV) Bibliometrics, Information Literacy and Intellectual Property Rights

- Intellectual Property Rights and It's Importance 114
  - Prof. Dr. K. M. Dhumne, Prof. Dr. R. R. Manikpure
- Copyright Issues and Digital Libraries 117
  - Dr. V. V. Giri
- Information Literacy and Role of The Academic Libraries 121
  - Dr. V. T. Kamble, Dr. Kate Namdev Ramkishan
- Information Literacy in the College Libraries : A Point of View 124
  - Prof. Pramod W. Tadas
- Information Literacy and Growth of Public Library 128
  - Dr. Mariale Heera N.
- Role of Public Libraries on Information Literacy 131
  - Rahul P. Jadhav
- Information Literacy is the Skill Needs to Acquire for Librarian in New Era of Technology 134
  - Dr. Sanjay J. Shenmare
- A Scenario of the Various Metrics Based Papers Published by Authors In India from 2008-2017 138
  - Dr. Rajeev R. Pasthankar
- Content Analysis of Journal of Scientific and Industrial Research, During 2002-2005 142
  - Mrs. Lata U. Kapse
- Mapping the Research Output on 'Pluralism' in India from 1990-2016 148
  - Arifa Ali, Dr. Shabir Ahmad Ganaie
- Authorship Pattern in Desidoc Journal of Library and Information Technology 152
  - Dr. Nitesh V. Chore

B-18

- Research Productivity [illegible]nternational Journal of Agricultural Research : A Scientometric Analysis 156
  - Dr. Kale Vilas Ashokrao, Mr. Kadam Sachin V.
- Authorship Pattern and Collaborative Research Paper Published in International Journal of Library & Information Studies : An Online 161
  - Mr. Barphe Vijay Chamrao, Dr. Kapade Deepak
- A Citation Analysis of Indian Journal of Pure & Applied Physics (IJPAP) for years 2014-2016 165
  - Mr. S.S. Patil, Mr. Mahendra T. Hyalinge
- Role of NISCAIR in Professional Development of the LIS Professionals in the Technological Era : An Enumerative Study 170
  - Nagsen D. Bansod
- Bibliographic Analysis of Doctoral Dissertations in Education, Submitted to Savitribai Phule University, Pune 175
  - Ravindra A. Lathkar, Dr. Jagdish N. Kulkarni
- Information Literacy and Role of Librarian 179
  - Mrs. Vandana Jalindar Ambhore
- Information Literacy : A Conceptual Framework 183
  - Dr. Pardeep Rai, Ms. Rajni Bhanot
- Availability of Open Access Pharmaceutical Journals and Their Use : An Analytical Study 188
  - Sachin R. Ambaskar, Dr. Ashish S. Raut
- Information Literacy in the Digital Era : Best Practices of V.P.M.K.G. Joshi - N.G. Bedekar Arts & Comm. College Library, (Mumbai University) in Thane District, Maharashtra 192
  - Ms. Sunita M. Jadhav (Patil)
- To Every Cow Her Calf, Therefore, To Every Author His Copy 197
  - Dr. Ms. Revati R. Khokale
- Mapping of Intellectual Assets Published in DESIDOC Journal of Library & Information Technology : A Scientometric Study 199
  - Dr. Dahifale Vikram U., Mr. Kadam Sachin V.
- Information Literacy : Review of Literature 205
  - Mahesh M. Dalvi, Dr. Daya B. Dalve
- Information Literacy 217
  - Prof. Hangargekar Vithal Nivrattirao
- Authorship Patterns in Current Directions in Biomedical Engineering (CDBME) : An Analytical Study 220
  - M.K. Ahirrao, Dr. S.S. Sonawane
- Information Literacy in College Library 223
  - Ashok Khobaragade
- An Analytical Study of Awareness of the e-Resources and Its Uses in the Educational Institutes 226
  - Mr. Dhananjay Shivaji Trimukhe
- Research in Library and Information Science : A Bibliometirc Study 235
  - Dilip S. Gonthale, Ashok S. Khobaragade
- Author Index 239

Internet Security and the Libraries

B-19

Dr. Neeta A. Kene
Shriram Kala Mahila Mahvidyalaya
Dhamangaon (Rly),
Dist. Amrava.

Abstract

Libraries have made significant investments in computer-based resources, training and services. However, such investments need to be protected from misuse or mistake by taking an active role in information security. This paper will address the topic of information security, making concrete recommendations for safeguarding information and information access tools.

By most accounts, the proliferation of the Internet and other computer technologies has been highly beneficial to libraries. Investment in everything from online databases and computing equipment to personnel and training is significant. Libraries need to have policies, protection measures and trained staff in place in order to safeguard their investments in computer and computer-related technologies, personnel and services. Today, library environments are increasingly reliant on computer technology. Many libraries of all sizes have discontinued use of card catalogs in favor of electronic versions – and many of the electronic versions previously accessible only via terminals within library buildings are now Web-accessible

Online security is a growing concern, especially in the wake of the alarming cyber attacks that have compromised the personal information of millions. We are all targets. Scores of automated programs (bots) are crawling the internet 24/7 looking for easy targets. They want access to our resources because almost everything on our computers has some value. We all have something a hacker is interested in stealing or just borrowing without our knowledge. And to make things even worse, barriers to this particular type of theft are lower than ever.

Securing Library's Systems

Chances are your library is now, or will be at some point, a target. Don't think you're safe just because you're only a small library, because when it comes to getting hacked, size doesn't matter. The average web-based application (small or large) is hit by some type of attack once every 2 minutes Automated tools make it easy for bad guys to target everything and anything regardless of what might be inside. These tools can easily scan thousands of connected devices (websites, printers, OPACs, PCs, servers, and anything else with an IP address) looking for anything with a security hole (and we all have them). There's a seemingly infinite number of things they're after. They may want to host cracked software. This is just a small fraction of what they can do with little time or effort.

It's easy, in theory, to keep PC safe. It all comes down to three things:

1. Keep everything patched and updated.
2. Never trust anything.
3. Use good passwords.

For Computers

- Keep OS fully patched and updated.
- Make sure every program on PC is updated. Especially don't miss Java and anything made by Adobe (e.g., Flash and Acrobat).
- Never install things you're not sure are safe. Especially don't trust anything from Torrents or P2P sites. Avoid downloading programs from unknown sources.
- Use a reputable virus and malware protection software program. Keep it up-to-date, and run it often.
- Never trust any links, attachments, short links, or anything else from anywhere or anyone unless you are sure what's inside.
- Have a recovery plan—is your stuff backed up?
- Consider changing up your hosts file and/or using something such as OpenDNS.

For Email

- Never open email attachments unless you know for sure what that file contains.
- Never click a link unless you know for sure that where it leads is safe.
- Check your mail filters and forwards for things you didn't add.

- Use good passwords.
- Sign out when you're done
- Use two-factor authentication when possible (e.g., Google Authenticator for Gmail).

For Browser

- Keep your browsers updated to the latest secure releases.
- Keep all plug-ins updated to the latest secure releases, especially Java and anything from Adobe.
- Don't install things from sources you don't trust.
- Block cookies, Flash, and JavaScript (use with caution; this will cause you trouble).
- Use a password manager to store all your many passwords.
- Watch out for short links.
- Use plug-ins that work to keep you private and secure.

For Social Media Stuff

- Double-check your apps. Make sure you know which applications have access to your profiles.
- Use two factor authentication when possible.
- Read Facebook's guides in its Safety Center.
- Monitor and adjust your privacy and security settings.
- Use good passwords.
- Get more selective about sending and accepting friend requests. Don't friend everyone.
- Show "limited friends" a cut-down version of your profile.
- Facebook, Twitter, and Gmail all offer help if you do, in fact, lose your accounts.

Selecting and Configuring a Firewall

The Internet is a dangerous place filled with a constant barrage of automated scans that scour the Internet for vulnerable targets. Once identified, these targets receive a variety of attacks. Many of the attackers have no idea who owns the target, and the ultimate goal depends on both the attacker and the type of target. Selecting an appropriate firewall helps protect your network from the Internet and the Internet from your network

Best Firewall are listed below:

Firewall	Pros	Cons
Bitdefender Internet Security	1. Automatic firewall settings 2. Secure deletion of threats 3. Includes webcam protection	1. Mobile protection costs extra 2. Online backup not included 3. Silent mode must be manually enabled
Intego Mac Premium Bundle	1. Specifically designed for Mac operating systems 2. Includes parental controls 3. Checks for outdated software programs	1. It's a bit pricey 2. Doesn't detect Windows malware 3. A little tricky to setup
Avira Free Internet Security	1. Free internet protection 2. High malware protection rate 3. Automatic gamer mode	1. In-program ads 2. No parental controls 3. Mobile protection is an added cost
McAfee LiveSafe	Works on Android and iOS devices	Slows down some computers
Norton Security Deluxe	Compatible with both Windows and Mac	Doesn't offer online backup

Conclusion

In the future, consideration of information security issues will likely be seen in basic courses in information ethics or technology. Currently, however, information security is often under-appreciated in libraries. It is recommended that steps be taken in all libraries to assess and minimize information security risks. Information security includes personnel security, privacy, policy and computer security. Specific personnel must be assigned security-related tasks in order for any security system to be effective. Due to the continuing emergence of new security exploits, tools and techniques – coupled with the constant parade of software and hardware upgrades likely in most library environments – ongoing diligence is required to keep informed of security developments.

B-20

References

1. (n.d.). Retrieved 10 20, 2018, from https://www.toptenreviews.com/software/privacy/best-personal-firewall-software/
2. Carver, B. (n.d.). Retrieved 10 19, 2018, from http://www.infotoday.com/cilmag/jan14/Carver—IT-Security-for-You-and-Your-Library.shtml
3. Huang, S., Han, Z., & Yang, B. (n.d.). Retrieved 10 12, 2018, from https://www.researchgate.net/publication/308703240_Factor_identification_and_computation_in_the_assessment_of_information_security_risks_for_digital_libraries
4. Newby, G. B. (n.d.). Retrieved 10 19, 2018, from https://pdfs.semanticscholar.org/2209/9bf6143225f6ca063ff18cf92425159e12dc.pdf
5. Newby, G. B. (n.d.). Retrieved 10 17, 15, from http://www.techsoupforlibraries.org/planning-for-success/networking-and-security/introduction-to-network-security
6. Senthikuimar, K., & Easwaramoorthy, S. (n.d.). Retrieved 10 19, 2018, from https://www.researchgate.net/publication/321482508_A_Survey_on_Cyber_Security_awareness_among_college_students_in_Tamil_Nadu